

ESBL+**BAKTERIJE laktamaze beta z razširjenim spektrom delovanja****(Extended-Spectrum Beta Lactamases) -****informacije za paciente in svojce****Kaj so ESBL pozitivne bakterije?**

ESBL pozitivne bakterije so tiste, ki živijo v prebavilih, in jih ne moremo zdraviti z običajnimi antibiotiki. ESBL je kratica za Extended-Spectrum Beta Lactamases – encim bakterij, ki razgrajuje protimikrobna zdravila.

Ali so lahko ESBL pozitivne bakterije škodljive?

Pri večini bolnikov so ESBL pozitivne bakterije neškodljive v prebavilih in ne povzročajo okužb. Včasih pa vendar lahko povzročijo okužbo, zlasti ob padcu odpornosti (npr. pri bolniku z rakom). ESBL pozitivne bakterije lahko povzročajo okužbe sečil, ran ali v resnih primerih okužbo krvi (sepsa). Okužbe, povzročene z ESBL pozitivno bakterijo, so težje ozdravljive, ker mnoga običajna protimikrobna zdravila niso učinkovita. Za zdravnika je zelo pomembno, da čim prej ugotovi, ali je pacient nosilec ESBL pozitivne bakterije, zato da pravilno izpelje diagnostične postopke, uporabi prava protimikrobna zdravila in zaščiti ožjo okolico pred prenosom bakterije na druge paciente.

Kako dobimo ESBL pozitivno bakterijo?

Pacienti, ki že jemljejo veliko protimikrobnih zdravil, so bolj dovzetni za nosilstvo ESBL pozitivne bakterije. Razlog za to je, da so bakterije bolj izpostavljene protimikrobnim zdravilom in zato pogostejše razvijejo odpornost nanje. ESBL pozitivne bakterije lahko prenašajo pacienti, zaposleni ali obiskovalci z okužbo ali brez nje. Prenašajo se z neposrednim stikom ali dotikanjem predmetov in površin, npr. ograjic, toaletnih prostorov ali druge opreme. Ker so pacienti v bolnišnici veliko bolj izpostavljeni okužbi kot v domačem okolju, izvajamo za preprečevanje prenosa znotraj bolnišnice posebne ukrepe.

Kaj je nosilstvo (kolonizacija) in kaj okužba?

ESBL pozitivne bakterije so lahko prisotne v prebavilih, redkeje drugje (npr. dihala), ne da bi povzročale okužbo. Govorimo o nosilstvu, ki je bistveno pogostejše kot okužba. Nosilstvo lahko traja več mesecev in običajno sčasoma izzveni. Nosilstva ne zdravimo s protimikrobnimi zdravili. O okužbi govorimo, ko ESBL pozitivne bakterije povzročijo bolezenske znake. V teh primerih je potrebno zdravljenje z izbranimi protimikrobnimi zdravili. Katere posebne ukrepe izvajamo pri bolnikih z ESBL pozitivno bakterijo?

Izvajamo izolacijske ukrepe, s katerimi preprečimo prenos ESBL pozitivnih bakterij med pacienti na oddelku. Če je test na ESBL pozitiven, bolnika osamimo ali namestimo skupaj z drugimi bolniki z isto bakterijo.

Zaposleni pri pacientih z ESBL pozitivnimi bakterijami uporabljamo osebna zaščitna sredstva – rokavice in predpasnike, s čimer preprečimo onesnaženje svojih rok in obleke. Pacienti, zaposleni in obiskovalci moramo posvečati posebno pozornost higieni rok.

Zaposleni si razkužujemo roke pred stikom s pacientom in po njem, ne glede na to, ali je ESBL pozitiven ali ne. Če obiskovalci pomagajo pri negi ESBL pozitivnega bolnika, jih pred tem seznanimoz uporabo osebnih zaščitnih sredstev.

Kako lahko sam pomagam?

Nosilcu ESBL pozitivnih bakterij svetujemo, da ob obisku druge zdravstvene ustanove ali doma za ostarele zdravnika seznani, da je nosilec ESBL pozitivne bakterije. Tako lahko preprečimo širjenje teh bakterij.

Kaj se dogaja po odpustu iz bolnišnice?

ESBL pozitiven pacient lahko zapusti bolnišnico takoj, ko to dovoli zdravnik. Nosilstvo ESBL pozitivnih bakterij ne vpliva na odpust iz bolnišnice. Ob premestitvi v drugo bolnišnico ali dom za ostarele odpustni ali družinski zdravnik sporoči ustanovi podatke o nosilstvu.

Kaj se zgodi, ko grem domov?

ESBL pozitivnim bolnikom doma ni treba izvajati nobenih posebnih ukrepov. Ljudje so v domačem okolju običajno v stanju dobre telesne zmogljivosti in zdravi, zato je pri njih manjša možnost, da postanejo nosilci ESBL pozitivnih bakterij. Obleko, posteljno perilo in posodo peremo na običajen način. Vsak družinski član naj ima svojo brisačo za osebno higieno. Priporočamo redno higieno telesa, pri čemer naj bolnik uporablja milo, ki bo samo zanj. Vedno je zelo pomembno, da si umivamo roke po uporabi stranišča in pred jedjo. Čiste roke varujejo tudi pred drugimi okužbami. Pogosto moramo čistiti predele stanovanja, kjer se giblje bolnik, predvsem kopalnico in WC. Svojcem svetujemo, naj si roke umijejo z milom po vsaki pomoči pri osebni higieni bolniku z ESBL pozitivno bakterijo, pri stiku s telesnimi izločki (blato, urin) pa uporabijo rokavice. Po odstranitvi rokavic ali po stiku z izločki naj si roke umijejo. Družinski člani niso ogroženi. Ob upoštevanju navedenih ukrepov ni nevarnosti, da bi se ESBL pozitivna bakterija prenesla na druge osebe, npr. druge družinske člane in obiskovalce.

Komisija za bolnišnične okužbe
Kataloška oznaka: B-21
22. avgust 2024, verzija 2